

हवामान आधारित कृषि सल्ला

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, जिल्हा कृषि हवामान केंद्र,
कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दूरध्वनी - (०२१८९) २३३००१

ईमेल - damu.kvkmohol@gmail.com

(१००) हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला समितीची साप्ताहिक बैठक दिनांक १३/०५/२०२१

मागील आठवडयातील हवामान (दि.०७.०५.२०२१ ते १३.०५.२०२१)							हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामान अंदाज (दि.१४.०५.२०२१ ते १८.०५.२०२१)				
०७	०८	०९	१०	११	१२	१३	दिनांक	१४	१५	१६	१७	१८
०.०	०.०	०.४	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मि. मी.)	४.०	३.०	०.०	४५.०	२४.०
३८.६	३८.२	३९.४	३८.५	३७.८	३९.२	३९.९	कमाल तापमान (अं. से.)	४०.०	४१.०	४१.०	३७.०	३२.०
२६.८	२६.४	२६.२	२६.४	२६.२	२६.८	२६.५	किमान तापमान (अं. से.)	२७.०	२८.०	२५.०	२१.०	२०.०
अंशतः ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	ढग स्थिति (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
७०	७६	५९	५९	६०	५८	५२	सकाळची सापेक्ष आद्रता (%)	४४	३८	५१	७९	८१
३९	४९	३२	३८	३२	३०	२६	दुपारची सापेक्ष आद्रता (%)	२३	२८	३८	४५	६५
५.९	५.७	५.९	४.६	४.१	५.३	५.९	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१४.०	२१.०	३०.०	४१.०	२७.०

हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला

पीक	अवस्था	कृषि विषयक सल्ला
हवामान सारांश		भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात दिनांक १३ मे ते १५ मे, २०२१ दरम्यान तुरळक ठिकाणी पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १६ मे रोजी बऱ्याच ठिकाणी पावसाची शक्यता आहे. तर दिनांक १७ मे २०२१ रोजी बहुतांश ठिकाणी पावसाची शक्यता आहे. कमाल तापमान ३२ अंश सेल्सिअस ते ४१ अंश सेल्सिअसपर्यंत तर किमान तापमान २० अंश सेल्सिअस ते २८ अंश सेल्सिअस दरम्यान राहिल. वाऱ्याचा वेग ताशी १४ कि.मी. ते ४१ कि.मी.पर्यंत राहण्याची शक्यता आहे. ईशारा : भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात दि. १४ मे २०२१ रोजी तुरळक ठिकाणी मेघगर्जना, विजांच्या कडकडाटसह पावसाची शक्यता आहे.
सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> ➤ तुरळक ठिकाणी मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट, अवेळी पाऊसाची शक्यता असल्याने पक्क झालेल्या पिकांची, फळे व भाजीपाल्याची काढणी करून घ्यावी. काढणी झालेल्या पिकांची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. ➤ मळणी करणे शक्य नसल्यास काढलेली पिक पावसापासून संरक्षण होण्याच्या दृष्टीने योग्यरित्या झाकून ठेवावीत. ➤ अवेळी पाऊसापासून बचावासाठी उघडयावरील धान्य सुरक्षित स्थळी हलवावे. ➤ पावसाचा अंदाज बघून पिकावर किटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची फवारणी करावी. ➤ शेतकरी बंधूंनी हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला व हवामानचा पूर्वानुमाना करीता मेघदुत मोबाईल ॲपचा वापर करावा. ➤ तसेच शेतकरी बंधूंनी मेघगर्जना व विजेचा पुवानुमानाकरिता दामिनी ॲपचा वापर करावा.
संदेश		तुरळक ठिकाणी मेघगर्जना, विजांचा कडकडाटसह अवेळी पाऊसाची शक्यता असल्याने पक्क झालेल्या पिकांची, फळे व भाजीपाल्याची काढणी करून घ्यावी.
आंबा		फळ माशीच्या नियंत्रणासाठी मिथील यूजेनॉल युक्त रक्षक सापळे बागेमध्ये एकरी ८ ते १० याप्रमाणे लावावेत. पक्क झालेल्या आंब्यांची काढणी शक्यतो सकाळी दहापूर्वी किंवा दुपारी ४ नंतर करावी तसेच आंबा फळांची वाहतूक शक्यतो संध्याकाळी करावी. तयार झालेली आंब्याची फळे काढून सुरक्षित ठिकाणी पिकण्यासाठी ठेवावे. केशर जातीचे आंबा फळे ६ ते ८ दिवसांत एकसारखे नैसर्गिक रित्या पिकविण्यासाठी फळ काढणी नंतर सूक्ष्म जिवाणू रोधक (कोलाइडल सिल्व्हर ने स्थिर केलेले हैड्रोजन पेरॉक्साईड) ४ मिली प्रती लिटर पाण्यामध्ये ५ मिनिटे पूर्व प्रक्रिया करून फळ पिकावणी कक्षामध्ये १०० पीपीएम इथिलीन वायूची १८ तास किंवा ७५० पीपीएम ईथॅफॉन द्रावणामध्ये ५ मिनिटे प्रक्रिया करून फळांची सच्छीद्र खोक्यांमध्ये पॅकिंग करण्याची शिफारस केली आहे.
डाळिंब		जर बागेत तेलकट डागाचा प्रादुर्भाव असेल तर स्ट्रेप्टोमायसिन सल्फेट ९०% + टेट्रा सायक्लीन हायड्रोक्लोराईड १०% (स्ट्रेप्टोक्सायक्लीन) ०.५ ग्रॅम प्रती लि. महिन्यातून एकदा आणि ब्रोनोपोलच्या फवारणीच्या ५-७ दिवसांच्या अंतराने फवारावे. गरजेपेक्षा जास्त फवारण्या टाळाव्यात, जर पाऊस झाला असेल तर स्ट्रेप्टोक्सायक्लीन + कॉपरची एक अधिक फवारणी करावी.
केळी		झाडे पडू नये म्हणून व वजनाने मोठ्या असलेल्या घडास गरजेप्रमाणे बांबूच्या किंवा पॉलीप्रोपिलीनच्या पट्ट्यांच्या सहहायाने झाडांना/ घडांना आधार/ टेकू द्यावा. केळी पिकावरील फुलकिडीच्या नियंत्रणासाठी केळीचे घड ६ % सच्छीद्रतेच्या पॉलीथिन पिशव्यांनी झाकावेत. मावा किडीच्या नियंत्रणासाठी डायमथोएट २० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून निरभ्र वातावरणातफवारणी करावी.

हवामान आधारित कृषि सल्ला

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, जिल्हा कृषि हवामान केंद्र,
कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दूरध्वनी - (०२१८९) २३३००१

ईमेल - damu.kvkmohol@gmail.com

		नैसर्गिकरित्या केळी पिकवणी साठी सुधारित वातानुकूलित फळ पिकवण कक्षात केळीच्या घड्याना १०० पीपीएम तीव्रतेच्या इथिलीन वायूची प्रक्रिया २० +/-२ सें.ग्रे. तापमानास देऊन व ९० सापेक्ष आद्रतेत २४ तास ठेऊन केळी पिकवावी.
ऊस	वाढीची अवस्था	पूर्व हंगामी ऊस लागवडीनंतर १६ ते १८ आठवड्यांनी रासायनिक खतांची मात्रा देऊन पहारीच्या औजाराने वरंबे फोडून आंतर मशागत करावी व सायन कुळव रिजरने मोठी बांधणी करावी. मोठ्या बांधणीच्या वेळी रासायनिक खतांची मात्रा नत्र १३६ किलो (युरिया २९५ किलो), स्फुरद ८५ किलो (सिंगल सुपर फॉस्फेट ५३१ किलो) व पालाश ८५ किलो (म्युरेट ऑफ पोटॅश १४२ किलो) प्रती हेक्टरी याप्रमाणात द्यावी. - मे महिन्यामध्ये सरासरी बाष्पीभवनाचा वेग ९.२४ मिमी प्रती दिवस एवढा असतो त्यामुळे ऊस पिकास प्रती दिवस ९.३३ लिटर एवढ्या पाण्याची गरज असते त्यामुळे ऊस पिकाची पाण्याची गरज पूर्ण होण्यासाठी ठिबक सिंचन संच (४ लिटरचा ड्रीपर) दररोज २ तास आणि २० मिनिटे चालू ठेवावा. पिक संरक्षण खोड किडी : उसामध्ये खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास एकरी दोन फुले ट्रायकोकाई १० ते १५ दिवसांच्या अंतराने आवश्यकतेनुसार २ ते ३ वेळा वापरावीत. हुमणी : वळवाचा पहिला पाऊस झाल्यावर हुमणीचे भुंगेरे सायंकाळी बाभूळ, कडूनिंब, व बोर या झाडांवर जमा होतात. अगोदर मादी भुंगेरे व त्यानंतर नर भुंगेरे जमिनीतून बाहेर पडतात. या झाडांवर बसून ते झाडांचा पाला खातात. अशा झाडांच्या फांद्या रात्री काठीच्या सहाय्याने हलवून खाली पडलेले भुंगेरे गोळा करून रॉकेल मिश्रित पाण्यात टाकून त्यांचा नाश करावा.
सूर्यफूल	काढणी	उन्हाळी सूर्यफूल परिपक्व झाले असल्यास काढणी करून घ्यावी काढणी केलेल्या पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. मळणी करणे शक्य नसल्यास काढलेली पिक पावसापासून संरक्षण होण्याच्या दृष्टीने योग्यरित्या झाकून ठेवावीत.
मका	पक्वता	पक्व झालेल्या मका पिकाची त्वरित काढणी करावी व काढणी केलेल्या शेतमालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी भुईमूग	आन्या सुटण्याची ते शेंगा पोसण्याची अवस्था	आन्या जमिनीत जाण्याच्या वेळी ते शेंगा पोसण्याची कालावधीत पिकास पाण्याचा तान पडणार नाही याची दक्षता घ्यावी. भुईमुगास शक्य असल्यास स्प्रिंकलर पद्धतीने पाणी द्यावे. कोरडे हवामान लक्षात घेता उन्हाळी भुईमुगास जमिनीच्या मगदुराप्रमाणे स्थानिक परिस्थिती, जमिनीची खोली, जमिनीचा प्रकार व गरजेनुसार ८ ते १० दिवसांच्या अंतराने पाणी द्यावे.
टोमॅटो	वाढीची अवस्था	टोमॅटो पिकावर फळ पोखरणारी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास नोव्हॅलीरॉन १० % ई . सी. १५ मिली किंवा क्लोरेंट्रीनिलीप्रोल १८.५% एस. सी. ३ मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
पूर्व मशागत		खरीप हंगामामध्ये पिके घेण्यासाठी जमिनीची पूर्व मशागत (नांगरणी) करून घ्यावी. खरीप हंगामामध्ये कडधान्य पिके घेण्यासाठी जमिनीची खोल नांगरट करून कुलावाच्या दोन पाव्या द्याव्यात व शेवटच्या कुलवणी अगोदर हेक्टरी ५ टन कंपोस्ट / शेणखत शेतात मिसळावे.
जनावरांचे व्यवस्थापन		जनावरे सावलीत बांधावीत. जनावरांना शुद्ध, स्वच्छ आणि थंड पाणी पिण्यास द्यावे. जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी मेघगर्जना, विजांच्या कडकडाटसह पाऊसाची शक्यता असल्याने जनावरांना सुरक्षित ठिकाणी बांधावे.
पोल्ट्री	पोल्ट्री बर्ड	कोंबड्यांचे उष्णते पासून संरक्षणासाठी पोल्ट्री शेड बाजूने बारदान लावावे. व ते पाण्याने भिजवावे तसेच छतावर गवताचे किंवा बारदानाचे आच्छादन करावे त्यामुळे पोल्ट्री शेडचे तापमान कमी होण्यास मदत होते.

स्त्रोत :

१) हवामान पूर्वानुमान

२) मागील हवामान

: प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.

: विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, सोलापूर.

ठिकाण : कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दि. : १३ मे २०२१

स्वाक्षरीत

प्रमुख अन्वेषक, ग्रामीण कृषि मौसम सेवा-जिल्हा कृषि
हवामान केंद्र, कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.